

SAJÓ LÁSZLÓ

Siráj

Zelk Zoltán a Kútvölgyiben

SAJÓ LÁSZLÓ (1956) Budapest

Igy fekszem, fekszem egyedül.
 Ágyam szélén az isten ül.
 Csak néz, mert nincs rám szava már.
 Mert ez a nincs! ez a hiány!
 A nem vagy! és a nélküled!
 Néma istennel perelek,
 míg rámkövíül az éjszaka.
 Innen már nem megyek haza.
 És csak a kín, a nem lehet!
 Élek. Vagyok. Fel nem kelek,
 és haza többé nem megyek.
 A pállott ágyban betegek
 pállott ágyban lélegzenek,
 meszelt égbolt a mennyezet.
 Évek, évek, árnyak, árnyak,
 mennyezetre visszajárnak,
 Érmihályfalva, Nagybánya,
 Miskolc, Pest, Szinérváralja,
 a templomudvari gyerek,
 Tetemvár, Avas, a Pece,
 apám elküldött a boltba,
 azóta sem jöttem vissza,
 sohase itt, mindig másutt,
 labda üvegsuhogású
 hangja, pályák kerítése,
 MTK és MMTE,
 Braun, Molnár, Orth, Opata,
 Jeny, meccsek, kártyacsata,
 mint a hó, hullott a tikett,
 és sose 4-7-11,
 elmúltak őszi versenyek,
 maradok lézengő gyerek,
 hallgatok morze-jeleket,
 kopogva szűnő perceket,
 fekszem vaságy-ravatalon,
 mennyezeten kertek, vagon-
 gyár, rét, szénásszekér, malom,
 ez már Szatmár? az Ujmajor?
 zsíroskenyér, nekem, neked
 egy harapás, mennyezeten
 a lélek kondenzcsíkja már,
 lebeg, lebeg és visszaszáll,
 élek! az életfilm pereg,
 árnyakkal teli mennyezet,
 ti égrefeszített varjak!
 az Isten még nem akarja,
 mellettem ül, meg ne haljak –
 munkaszolgálat, Ukrajna,

hol mások megélt halála,
kivégzett partizánlány, a
puskatussal megölt zsidó,
megfagyott paraszt, ennyi volt,
szökés, pince Angyalföldön,
Zuglóban, toloncház, börtön-
cellám nyíló vasajtaja,
és innen nincs hova haza,
vak szemgödör, halott sirály,
szélfúttá levél a világ,
de hol az ág? de Ki az ág?
minden ág öngyilkost lóbál,
csak az az ág, mely ott remeg
az ellibbent madár felett,
ki üzen? kinek? s mit üzen?
mert aki nincs, el nem hiszem,
üzensz? kinek? felelj, ha vagy!
egeken zuhogott a hant,
sötét Tejút, húnnyó homály,
és eltemettük Adonájt,
és mióta eltemették,
hiába keresik testét
fenyőgyanta szemű kutyák,
senki nem leli Adonájt,
semmi sem maradt belőle,
kizöldül a föld sírköve,
szabadulva rothadásból
a csontváz szép és szabályos,
sárgult fehér, mint mennyezet,
kint egészséges emberek,
hoznak, visznek, már nem megyek,
ORFI, a Kútvölgyi, Szeged,
Honvéd kórház, Szabadság, Hárs-
hegy, jöjjön már a megváltás-
halál, de megint Kútvölgyi,
diagnózis: ideggyöki
gyulladás és csonttritkulás,
combnyaktörés, 40 fok láz,
a parafin, az ultrahang,
megállapíthatom magam,
a röntgen, galván mit sem ért,
már megfizettem mindenért,
egy élőhalott nem beszél,
fejét lehajtja, nem remél,
egy kanál madártejet! nem
tudtam nyelni, hát nem ettem,
nem kell ágytál, üvegcacsák,
beszarva várom a halált,
reménytelenül orditok,
nagyon fáj! élek, fájni fog
a kín az izzadt matracon,
üvöltök, míg elhallgatok,
magam vagyok, magam, magam!
az Isten is visszhangtalan,

kinek? hiába ordítasz,
 mert nincs remény, mert így igaz,
 hogy nincs remény és nincs vigasz,
 élőhalott vagy, meddig az?
 minden elviselhetetlen
 a földön és az egekben,
 mi dolgom is volt ezekkel,
 nyüzszítő állat, nem ember
 vagyok, nem vagyok, a holdat
 vigyétek el! ma galoppnap,
 vagy ügető lesz? nem, galopp,
 lesz reggel? nem lesz? meghalok?
 meglesz a 4-7-11,
 innen többé fel nem kelek,
 elmúlt, megszűnt a fájdalom,
 még élek, de már nem tudom,
 múlok, szűnök, megáll a sziv,
 felhangosodnak léptei,
 és ébred már az ispotály,
 fél hétkor itt járt Adonáj,
 csöndben csikorgatta fogát,
 add meg nékem ma a halált!
 Márvány az ég, a föld zihál,
 ez a halál, ez a halál,
 ma végre csöndbe halkulok,
 ma néma morzejambusok,
 ti mentsetek meg! nem lehet,
 Uram, te mentsd meg lelkemet!
 de nem lehet, de nem lehet,
 szél se fú mindenek felett,
 a mozdulatlan tengeren
 oszló, döglött sirály lebeg,
 a nap penészes délre már,
 a talponálló most bezár,
 kihalt az út, halál után
 be végtelen a délután,
 a hajnal, mi lesz ezután?
 mert ez a nincs! ez a hiány!
 remízbe üres villamos,
 és fű és sár és hó vagyok,
 csak por, csak füst, csak pernye száll,
 de örököld a gyász, a gyász,
 Isten néz, nincs rám szava már,
 mert nincsen, nincs föltámadás.

*A szövegben Zelk Zoltán és József Attila-idézetek, -parafrazisok.
 Felhasznált irodalom: Sinka Erzsébet: Két hold alatt (Zelk Zoltán
 megíratlan önéletrajza)*

Hallod-e, te Öregember

ad notam Orbán Ottó: Hallod-e te sötét árnyék

Hallod-e, te Öregember, ki most, ha kell, halni nem mer,
 Kinek drágább rongy élete, még így is, kínokkal tele,
 Beesett mell és ferde váll, bottal nyomorék sántikál,
 A közelítő fagy, halálfélelemnek hidege ráz,
 Hamuszín arcon lázrózsák, elfolyt élet, test: lyukas zsák,
 Hatvanöt év, majd hatvanhat, Isten csűrrebe berakhat,
 A bassza meg és hiába, minden ágy halálos ágya,
 Add fel, vége, minden veszve, kórteremből kórterembe,
 Hol tálcán hozzák a kosztot, bádogtepsit a kórboncnok,
 Ágytál, folyosó, a végén már nem látod meg a vécét,
 Ki basztam, nyaltam, szopattam, rozsdás vaságy nyög alattam,
 Kispárnámat gyűrve fejem alá aludnék, nem merek,
 Fogam vacog, ajkam remeg, végre alszom, felébredek,
 Hajnal verítékben virrad, minden rohad, ami itt van,
 Sárrá rohadsz most már te is, rajtad halál tünetei,
 Száraz bőr, a köröm sárga, fölöttem köröz, rám száll a
 Dögkeselyű, csőrrebe vesz, elrepül, hiányom leszek,
 Téged hívlak nagy bajomban, Isten, nézd élőhalottad,
 A rontástól szabadíts meg, nincs odakint, csak az itt bent,
 Nyögés csak és jajgatás csak, ami a torkomon átcsap,
 Veszett kutya nyüszítése, már villan a sintér kése,
 Környül kerített a halál, a foltos hiéna, sakál
 Lassan fölزابál engemet, lerágja a fölösleget,
 Hálótársam az öregség, míg van halál, van öröklét,
 Isten verte remény ámit, maradok, de nem sokáig,
 Hatvanhat évet éltem itt, lassan, majd elsötétedik,
 Hatvanhatodik évembe' itt van a halál kéretlen,
 Szívhalál, nem agydaganat, földre szemfödél, hó szakad,
 Sötét van, vak, csillagtalan, örök éjjel, csak éjszaka,
 Foghíjas száj, fittyedt ajak, fekszem kibebezve hanyatt,
 Nem egy elegáns kilépő, szöknék boncnok tepsijéből,
 Mindeneknek halálszaga, a föltámadás elmarad,
 Halványodom, elmosódom a földbe, csak hamu, csontok,
 Mészről sistergő verembe, hallod-e, te Öregember,
 Hiába is hívtad Istent, földnyüvek zabálnak itt lent,
 Hol voltam, hol nem voltam itt, ragyognak szétszórt csontjaink,
 Koponyákkal teli talaj, vigyorgásunkból fű fakad,
 Már nem vagyok se hús, se csont, csak fény vagyok és szél vagyok,
 Szakad az eső a földre, belemosódom a ködbe,
 Csönd lesz, béke lesz, kegyelem bennem, belőlem, nem velem.

A szövegben Orbán Ottó-idézetek, -parafrazisok, Petőfi-idézet.

egyedülballada

az élet édes mérgezett szalagján
szikkadt légy kapiskál mohón a szívem
az élet mézes máza hat ragad már
a szalag lelógatta nekünk isten
hemzsegünk teli a szalag itt nincs hely
számunkra egymáson férünk el senki
nem tudja az időt ezt sose hittem
ilyen sokan egyedül lehet lenni

a tágas kórteremben a falaknál
gumikeréken odatolva minden
ágy foglalt az élőknek nem maradt ágy
eleven holtak lélegeznek itt benn
éjszakai EXIT fényében míg nem
a nővér reggel téged szellőztet ki
ki ide lefekszel kivisznek innen
ilyen sokan egyedül lehet lenni

felszabadul egy ágy még egy szabad már
több nem sokáig új betegek nincsen
hely meghalni dolgozik a halálgyár
ágyadat kitolják elfér a liftben
hol zörgő kocsin az ebédet is lenni
a prospektúrán sincsen szabad tepsi
egymáson testmáglya pokol a pince
ilyen sokan egyedül lehet lenni

AJÁNLÁS

az élet édes mérgezett szalagján
döglött légy dermedten hever a szívem
a halál mézes mázába ragadt már
lelógattad nekünk szalagod isten
az új fényezett napos üres itt leng
vagyunk lábujjunkon fityegő cetli
de nincs még végünk innen is kivisznek
a sokaságban egyedül nem lenni